

GAZETA LWOWSKA.

We Srodę

N^{ro}. 123.

25. Października 1820.

Wiadomości krajowe.

Na d. 5. b. m. przybyła do Klagenfurtu dywizya pociągów, a na d. 6. dwie kompanie drugiego pułku artyleryi wraz z oddziałem bombardyerów w pochodzie swoim do Włoch.

Listy z Lipska, donoszą o zdrowiu Xięcia Marszałka polnego Karola Szwarczenberga bardzo smutną wiadomość; choroba tego powszechnie szanowanego wodza pogorszyła się i mało jest nadziei, aby mógł przyść do siebie.

Wiadomości zagraniczne.

Ameryka Hiszpańska.

Kapitan Angielskiego pocztowego okrętu spotkawszy okręt z Rio de Janeiro po otrzymaney od tegoż wiadomości, donosi w liście swoim z d. 25. Lipca, że Rząd Buenos-Ayreyski odrzucił wszystkie prośbienia Hiszpanii względem połączenia się z nią. Zda się, iż to sprzeciwianie się, oparte jest na terytoryjnej zasadzie co i odpowiedz Rządu Columbia (w Angusturze), podług której przed mającemi się rozpocząć układami, żądano uprzedniego warunku, aby uznana została Władza i niepodległość wspomnioney Rzeczypospolity.

Wiadomości z Jamaiki z d. 1. Sierpnia donoszą, iż tam przybyli z Kartageny Vice-Król i inne Władze Hiszpańskie. Powstańcy byli już bardzo blisko wspomnionego miasta, a Władze nie mając dostateczney siły, nie sądziły za przyzwoitą zostawać na swoim miejscu, i dla tego zostawiwszy małą załogę w twierdzy, ratowały się ucieczką.

Hiszpania.

Najnowsze wiadomości z Madrytu z d. 25. Września donoszą, że Admirał D. Cajetano Valdes, Gubernator Kadyxu mianowany jest Ministrem Woyny a Naczelnik polityczny Murcii D. Thomas O'Donoju brat

Jeneralnego Kapitana Andaluzyi na miejsce iego Gubernatorem Kadyxu. Wspomniony Jeneralny Kapitan Andaluzyi Don Juan O'Donoju otrzymał od Króla Wielki Krzyż orderu Karola III.

Podług uprzednich wiadomości, uchwały Stany (Cortes) na posiedzeniu z d. 21. Września 112 głosami przeciwko 36, że Józefiński powroćeni są do praw obywatela i oddane im być powinny te dobra, które podczas wywiescia z kraju opuścili. Dalej też same Stany (Cortes) przyjęły projekt do wyroku znoszącego klasztor Zakonników.

Wielka Brytania i Irlandya.

Obywatele miasta Londynu zebrałi się na d. 29. Września rano dla wybrania nowego Lorda Majora. Według dotychczas zachowywanego zwyczaju Starsi gminni: Magani i Heygate powinni byli być ogłoszeni kandydatami przez obywateli w sądzie Starszych gminnych; atoli P. Magani ze względu na stosunków rodzinnych, żądał, aby dopiero w przyszłym roku przypadała na niego kolej. Stronnictwo Radykalistów usiłujące znieść dawne zwyczaje a zaprowadzić nowe, zniewoliło P. Heygate do oświadczenia, iż nie życzy sobie być mianowanym, chociaż, gdyby padł na niego wybor umiałby oprzeć się duchowi stronnictwa. Oświadczenie to sprawiło, że Starszy gminny Thorp umiarkowany Demokrat, iedyny kandydat pomiędzy Starszymi gminnymi, którzy ieszcze nie pełnili obowiązków Lorda Majora, stosownie do zwyczaju powinien być być na ten urząd powołany. Adwokat Pearson najzapamiętalszy Radykalista, przystąpił na drugiego kandydata P. Wood, wniosek iego utrzymał się, atoli sąd Starszych gminnych z pomiędzy dwóch kandydatów obrał P. Thorp. Poczem obywatele uchwalili większością głosów, iż występujący Lord Major zasługuje być oskarżonym, ponieważ naruszył Konstytucyę, wzywając woysko liniowe do utrzymania porządku w mieście.

Dnia 29. Września rano rozeszła się wieść,

że kilka okrętów liniowych i wielka liczba fregat mają być uzbroione dla obcego Mocarstwa. Kuryier oświadcza, iż nie stychać nic o wsiadaniu wojska na okręty i o uzbraianiu okrętów liniowych.

Gubernator Gibraltaru, Jenerał Porucznik Don, wydał na d. 1. Września odezwę, iż ponieważ w wielu miastach Hiszpańskich pokazała się zaraza, niewolno zatem nikomu przybywającemu z Hiszpanii przeysć granicy posiadłości Angielskich, dopóki nie wysiedziać przepisany czas kwarantanny. Wyciągnięto linię wojskową, iak w roku przeszłym i żołnierze tak, iak i strażę, otrzymali rozkaz strzelania, gdyby kto chciał te linię przekroczyć.

F r a n c y j a .

Monitor z d. 1. b. m. zawiera rozporządzenie Królewskie z d. poprzedzającego, treści następującej: „Ludwik z Łaski Bożey i t. d. Wszystkim, którym o tem wiedzieć należy Nasze pozdrowienie! Ponieważ Opatrzność Boska szczególniejszą swoją łaską spełnia gorące życzenia Nasze i przez oczewistą swoją miłość ku Ludom Naszym dała tak oczewisty dowód swojej opieki, iż My dla szczęścia Francyi w Osobie wielce ukochanego Nam wnuka Xięcia Bordeaux przyodziewamy sobie Naszych wiekopomnych przodków; ozywieni temi życzeniami, aby zdarzenie tak drogie sercu Naszemu, mające mieć szczęśliwy wpływ na przyszłe losy Francyi, obchodzone było przez udzielenie Naszych łask szczególniejszych, i chęć przy tey sposobności nagrodzić usługi położone dla Nas i Kraiu, postanowiliśmy nie zwlekać i uroczyście posunąć, na stopnie orderu. — Stosownie więc do tego postanowienia rozkazaliśmy i rozkazujemy co następuje: Artykuł 1. Kommandorami Naszego Orderu S. Ducha zostają mianowani: Stryj Nasz Kardynał de la Lucerne, Stryj Nasz Kardynał de Buasset, Arcybiskup z Bordeaux i Opat Montesquieu, 2. Kawalerami Kommandorami Naszego ordera*) są mianowani; Stryiowie Nasi: Xiążę Talleyrand, Xiążęta: Luxembourgscy Grammon, Aumont, Laval Montmorency, Duras, Mouchy, Levis, Serent i Dalberg; Marszałkowie: Moncey, Victor, Macdonald, Oudinot, Marmont i Suchet, Xiążęta de la Chatre, d'Avary i Decazes, Marszałek Margrabia Viomeshil,

*) Kawalerowie Orderu S. Ducha są oraz Kawalerami wszystkich innych Orderów Francuskich, wyższy wojskowe.

Marszałek Margrabia Beurno-ville, PP: Margrabiowie Victor de Latour-Maubourg, Margrabia de Vaubecourt, Margrabia Dessolles, Margrabia Riviere, Margrabia Caraman, Hrabia Blacas, Lainé de Serre, Baron Pasquier i Hrabia Franciszek d'Escars. Dań w Paryżu d. 30. Września roku zbawienia 1820, Panowania Naszego w 26. (Podpisano) Ludwik.“

Ostatnie buletiny względem stanu zdrowia Xiężny Berry i Xięcia Bordeaux bardzo są zaspokajające.

Stosownie do rozporządzenia Królewskiego z d. 26. Września, Marszałek polny Berthou wykreślony został z listy wojska.

Monsieur brat Królewski, posłał Arcybiskupowi Paryżkiemu i Prefektowi Departamentu Sekwany, każdemu po 50,000 franków, aby je rozdzielili pomiędzy ubogich.

Podług okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych, na przyszłość, tylko tacy mężowie sprawować będą publiczne obowiązki, którzy przez swoje postępowanie polityczne daią dostateczną rękojmią dla utrzymania publicznego porządku i pokoju.

Putkownik Soussset, który ieden tylko stosownie do prawa z d. 26. Marca został uwieziony, oddany jest pod rozporządzenie Prokuratora Królewskiego.

W ł o c h y .

Dnia 22. Września wyszło w Modenie następujące uwiadomienie:

„Sąd najwyższy dopełniając danych sobie od Rządu rozkazów ogłasza rozporządzenia obięte wyrokiem z d. 20. z. m. dla wiadomości każdego i podług nich zachowania się.“

„Ponieważ postępy tak zwanego Towarzystwa Węglarzy w niektórych okolicach Włoch już oddawna ściągnęły bacność Rządów dla odkrycia ich planów, a z uczy-nionego w tey mierze śledztwa okazuje się, że związek ten ma zamiar obalenia, i zniszczenia Rządów, chociaż plan ten naczelnikom ich nie jest udzielany wszystkim członkom; — niemniej, ponieważ Jego C. K. Apostolska Mość w Państwach swoich przedsięwzięła stosowne środki dla przeskodzenia, większemu rozszerzaniu się pomienionego towarzystwa i zniszczenia tych tak niebezpiecznych iak i występnych planów, a Nas równie obchodzi utrzymanie publicznego porządku i pokoju, zatem nakazujemy Naszemu najwyższemu Sądowi, podać do wiadomości publiczney zamierzone plany Towarzystwa Węglarzy, oraz ogłosić następujące dalsze w

tym względzie do zachowania i dopełnienia Nasze rozporządzenia: 1) Każdy, który uwiadomiony o wspomnionym planie Towarzystwa Węglarzy, a pomimo tego należy do niego, stać się winnym obrażonego Majestatu w pierwszym stopniu, podług §. 1. tytułu 2. księgi 5. istniejącego prawa. 2) Każdy, który wiedział już o tym planie, miał udział do postępu tego towarzystwa, i jakimkolwiek sposobem pomagał temuż towarzystwu, lub zaniedbał donieść o Członkach tegoż, stać się winnym współuczestnictwa tój zbrodni. 3) Od dnia ogłoszenia niniejszego wyroku, nie może nikt wymawiać się niewiadomością niedozownego zamiaru związku Węglarzy; z tą każdy, który przystaie do tego związku, porozumiewa się listownie z tym lub z jego członkami, pomaga temu związkowi lub jego członkom, lub zaniedbuie ich donieść, stać się winnym obrażonego Majestatu w pierwszym stopniu, i podlega karze obiętej w przywiedzionych tytułach; atoli ten, który tylko zaniedbał donieść o wynowaycach, a nie należał do współnictwa i działania, ukarany tylko będzie do żywotnem więzieniem. 4) Takiey samey zbrodni stają się winnymi i podlegają tей samey karze, wszyscy ci, którzy przystają do związku iakiego innego nazwiska, mającego podobny zamiar iak Towarzystwo Węglarzy, równie wszyscy ci, którzy takowemu związkowi pomagają i zaniedbują donieść o członkach jego skoro im jest wiadomy zamiar onego. 5) Rozporządzenie i oświadczenie niniejsze nie uwłaczają w niczem ustawom powszechnego prawa, zawartym w księdze ustaw względem niedozwolonych towarzystw i związków. Z tą, ieżli okładają się takie towarzystwa lub zaydzie przypadek, iż ktoś z Naszych poddanych należeć będzie do związku tajnego, skrytego i przez Rząd zakazanego, więc iest Naszą wolą, aby przeciwko przestępcom i współuczestnikom podług okoliczności w zachodzącym przypadku, przystąpiono surowo do wykonania kary. 6) Kto przystąpił do wspomnionego Towarzystwa Węglarzy lub do związku iakiego innego bądź imienia, atoli, żałując swojego postępu, odhrył członków, doniósł o ich posiedzeniach i zamachu ich, podczas, gdy takowe nie są ieszcze wiadome Rządowi i skutkiem takowych ieszcze zapobiedzć mczną, temu zapewnia się przebaczenie i tajemnica uczynionego doniesienia. 7) Przeciwko zbrodniom, przywiedzionym w niniejszym wyroku, postępować należy stosownie do §. 6. tytułu XIV. księgi 5. istniejącego prawa sumarycznie i

szybko; przeciwko wyrokowi, podany być może rekurs do Naywyższej Instancyi stosownie do artykułu 10. wyroku z d. 26. Marca 1816 i artykułu 2. wyroku z d. 6. Grudnia 1819, w drodze rewizyi pominawszy Sąd Apellacyjny. — Naywyższa Instancyia rozkaże natychmiast ogłos drukiem niniejsze to rozporządzenie i oświadczenie, a dla większej dokładności zaleci dołączyć przywiedzione paragraffy z prawa istniejącego i zaleci, ażeby takowe, obwieszzone zostały niezwłocznie we wszystkich gminach Państw Naszych.“

„W Modenie, d. 20. Września 1820.“

„Franciszek.“

„Parisi, Sekretarz Gabinetowy.“

P r u s s y .

Na d. 26. z. m. Król Jego Mość posłał do Ludwigsłustu Szambellana Hrabiego Lottum z własnoręcznym listem do Jey Królewicowskiej Mości owdowiałey Xiężney dziedziczney Meklenburgsko - Szweryńskiej, uwiadomiał ją o zaszczeniu zastubieniu Królewicowskiej Mości Xiężney Alexandryny z Królewicowsko Mością dziedzicznym Xięciem Meklenburgsko - Szweryńskim (obacz numer 238/120 gazety naszey).

Wprowadzenie nowych Pruskich akcyz, dało powód do zamieszania i rozruchów w Saarbrucken, przyczem zrabowano domy tych mieszkańców, którzy szczególniey przyczynili się do odłączenia od Francyi. Od czasu iak oddział woyska Pruskiego zajął Saarbrucken pokoy został tamże przywrócony, i rozpoczęto sprawę instrukcyyną przeciwko sprawcom i uczestnikom owego rozruchu.

Podług oznaczenia Ministeryum Spraw Wewnętrznych i Policyi, książki zakazane, nie mają być ogłaszane w spisie u księgarzy ani na przedar z wystawiane. Przeciwnie zaś książki drukowane za obwodem Związku Niemieckiego w ięzyku Niemieckim, tak dalece mogą być w owym spisie umieszczenie, iak dalece księgarze domieszczą uwiadomienie w tytule spisu książek, że sprzedarz książek w ięzyku Niemieckim drukowanych za obwodem Państw Związku Niemieckiego, tak dalece nastąpi, ile w tей mierze otrzymane będzie dozwoleństwo Wyższego cenzuralnego Kollegium.

Królestwo Polskie.

Z Warszawy d. 16. Października. — Wczoraj, w Niedzielę, po nabożeństwie w Kaplicy Dworskiej, bardzo świetne były pokoie w Dworn.

Dnia 14. b. m. woyska wszelkiej broni zebrawszy się na polach za Warszawą, odbyły znemu wielki popis z ogniem, pod naczelnem dowództwem Jego Cesarzewicowskiej Mości W. Xiążęcia Konstantego, w obecności Nayaśniejszego Pana i Jego Królewicowskiej Mości Xiążęcia Następcy tronu Niderlandzkiego.

Dnia 13. b. m. był wielki bal u JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego; — dnia 14. u JW. Senatora Woiewody Zamoyskiego, a wczoray dnia 10. u JW. Nowosilcowa, Senatora Cesarstwa Rossyyskiego. Wszystkie te trzy bale N. Pan w towarzystwie Jego Królewicowskiej Mości Xiążęcia Oranii, obecnością swoją uświetnić raczył.

Przybył do tuteyszej stolicy Hrabia de la Ferronais, Poseł Królewsko-Francuzki przy N. Panu.

Z Warszawy d. 17. Października. — Nayaśniejszy Cesarz i Król, Pan nasz Miłościwy, wy, wyjechał dziś rano o godzinie oty z tej stolicy. Towarzyszą Mu błogostawieństwa i życzenia mieszkańców Warszawy i całego Królestwa oczekując drogiey chwili, kiedy znowu będą mogli cieszyć się niewymownem szczęściem oglądania łaskawego Monarchy.

Jego Królewicowska Mość Xiąże Następca tronu Niderlandzkiego, wyjechał także dziś rano.

Wczoray, dnia 16. b. m. był świetny bal u JW. Stanisława Hrabi Potockiego, Prezesa Senatu, który N. Pan w towarzystwie N. Królewica Niderlandzkiego obecnością swoją zaszczyścić raczył.

R o s s y i a.

Gazeta Senacka datowana z Petersburga d. 18. Września, ogłosiła Nazwyszzy manifest o naborze rekruta:

„Z Bożey Łasky, My Alexander Pierwszy, Cesarz i Samowłada wszech Rossy i. t. d. i. t. d. i. t. d. Dla dopełnienia woysk i flot Naszych, przez dopełnienie w nich tego niedostatku ludzi, iaki wyniknął ze zwycaynego roeznego ubytku, i z okoliczności danej przez Nas odstawki starym woioownikom, którzy prawem przepisane lata wysłużyli, a których liczba okazała się znakomitą, oraz i tym, których choroba i kalectwo uczyniły niezdolnymi do służby, uznawszy za potrzebą, uskutecznić w roku terażniejszym nabor rekrucki, rozkazujemy; w całym

Państwie wybrać z pięciuset dusz po czterech rekrutów, na osnowie Ukazu Naszego do Rzadzającego Senatu, w dniu 26. Sierpnia 1818. roku wydanego.“

„Dan w mieście Warszawie, dnia 1go Września, roku od Narodzenia Chrystusa Pana 1820, a Panowania Naszego dwudziestego.“

„Na autentyku podpisano własną Jego Cesarzkiej Mości ręką tak: Alexander.“

T u r c y i a.

W Wenecyi odebrano wiadomości z Korfu z d. 2. Września, podług których Ali Basza Janiny w smutnym był położeniu. Woyska jego, stronnicy, własni nawet synowie go opuścili. Wszystkie Prowincye, któremi zarządzał poddały się w Porcie; sam zaś zamknął się z sobą wiernymi ludźmi w zamku z budowanym pomiędzy skałami na ieziorze Janiny; ma on mieć wszystkie swoje skarby przy sobie; będąc ze wszystkich stron otoczony, nie pozostaie mu nic innego do czynienia jak poddać się na łaskę, lub z rozpaczny odjąć sobie życie.

Podług pewnych listów od granic Tureckich, roku zain Basza Janiny został zupełnie pokonany. Straciwszy bowiem przez różne pojedyncze klęski zaufanie woyska i podległych sobie Prowincyi, stawil on pole woysku Tureckiemu 4 mile od Janiny, lecz pobity a woysko zwycięzkie zajęło Stolicę jego Baszastwa na d. 31. Września. Po tem nieszczęsnym wypadku cofnął się Ali Basza we 400 ludzi do twierdzy, w której ze wszech stron zamknięty przymuszony będzie lub poddać się, lub twierdzę w powietrze wysadzić. (Podług wieści dostatecznie już stwierdzoney miał już drugie wykonać.)

Kapudana Bey (pierwszy Admirał Flotty) dowodzący w zdłuż brzegów zachodnich Grecyi krążący flocie Tureckiej, zajął miasto Parga. Veli Basza, syn naystarszy Alego, który miasto to był osadził, poddał się z synem swoim w niewolę. Muchtar i Selah - Baszowie, już dawno porzucili stronę oycy, i udali się do Depedelen, na miejscu swojego urodzenia i wygnania.

Tak się skończyły zamiary Alego, o których mniemano w Europie, że inne wezmą skutki; W. Porta posiada teraz na nowo mnóstwo Prowincyi, nad któremi od kilku lat zaledwie miała tylko cień władzy.